

Т.А. Германюк, С.П. Дзюбенко

Дослідження фармацевтичного ринку антигелікобактерних препаратів та аналіз мінімізації витрат антигелікобактерної терапії

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

Ключові слова: *Helicobacter pylori*, ерадикація, виразкова хвороба, аналіз мінімізації витрат.

Ключевые слова: *Helicobacter pylori*, эрадикация, язвенная болезнь, анализ минимизации затрат.

Key words: *Helicobacter pylori*, eradication, ulcer, cost minimization analysis.

Вивчення асортименту препаратів, що входять у схему антигелікобактерної терапії, на фармацевтичному ринку Вінницької області виявило переважну більшість препаратів іноземного виробництва, а з урахуванням торговельних найменувань і лікарських форм, цей ринок нараховував від 40,43% до 100% від зареєстрованих в Україні. За методом мінімізації витрат встановлено найбільш економічно вигідну потрібну схему лікування, вартість якої на 7-денний курс складає 65,24 грн.; в квадротерапії – 47,74 грн. Встановлено, що при застосуванні найдешевшого варіанта потрібної терапії і квадротерапії можна пролікувати 12 605 і 10 079 хворих у порівнянні з 1000 хворих, у яких застосовували найдорожчі схеми потрібної терапії і квадротерапії відповідно.

Изучение ассортимента препаратов, входящих в схему антигеликобактерной терапии, на фармацевтическом рынке Винницкой области обнаружило подавляющее большинство препаратов иностранного производства, а с учетом торговых наименований и лекарственных форм этот рынок насчитывал от 40,43% до 100% от зарегистрированных в Украине. Методом минимизации затрат установлено наиболее экономически выгодную тройную схему лечения, стоимость которой на 7-дневный курс лечения составила 65,24 грн.; в квадротерапии – 47,74 грн. Установлено, что при применении наиболее дешевых схем тройной терапии и квадротерапии можно пролечить 12 605 и 10 079 больных по сравнению с 1000 больных, у которых применяли наиболее дорогие схемы тройной и квадротерапии соответственно.

The study of the assortment of drugs which are included in the schemes of antihelicobacter therapy on the pharmaceutical market of Vinnitsa region found the overwhelming majority of foreign-made drugs, and the market of the drugs included from 40.43% to 100% medicinal forms of registered in Ukraine. Cost minimization analysis revealed the most cheapest schemes of triple therapy and quadro therapy. The value of 7-day course of triple therapy is 65,24 UAH, and quadro therapy is 47,74 UAH. Cost minimization analysis showed that in case of the application of the cheapest schemes of triple therapy and quadro therapy can be treat 12605 patients and 10079 patients compared with 1000 patients treated with the most expensive schemes triple therapy and quadro therapy, respectively.

Виразкова хвороба шлунка (ВХШ) та дванадцятипалої кишки (ВХДПК) на сьогодні залишається одним із найбільш поширених захворювань у клініці внутрішніх хвороб [3]. Доведено етіологічну роль *Helicobacter pylori* (*H. pylori*) у 95% випадків дуоденальних виразок та у 90% випадків немедикаментозних виразок шлунка [7], 80% випадків хронічного гастриту (тип В), 60% – раку шлунка. Підтверджено вплив *H. pylori* на перебіг функціональної диспепсії, гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби (ГЕРХ), хронічного панкреатиту. Активно вивчають роль бактерії у виникненні чи прогресуванні патології інших систем організму [5]. Згідно з останніми рекомендаціями «Маастрихт III» (2005), до антигелікобактерної терапії першої лінії у пацієнтів працездатного віку з *H. pylori*-асоційованими виразками належить потрібна або квадротерапія [3,6].

Мета роботи

Вивчення ринку антигелікобактерних препаратів, а також найбільш економічно вигідних препаратів, що входять до антигелікобактерної терапії першої лінії, за методом мінімізації витрат.

Для досягнення мети дослідження вирішено наступні завдання:

- 1) вивчення асортименту зареєстрованих в Україні препаратів, що використовують в ерадикаційній терапії першої лінії;
- 2) дослідження фармацевтичного ринку пропозицій даних препаратів;
- 3) встановлення наявності фірм-виробників лікарських засобів на українському фармацевтичному ринку;
- 4) проведення аналізу мінімізації витрат для даних препаратів згідно до стандартів лікування.

Матеріали і методи дослідження

Державний реєстр лікарських засобів за 2011 рік; прайс-листи фірм-виробників антигелікобактерних препаратів; асортимент антигелікобактерних препаратів, що пропонуються фармацевтичними фірмами на фармацевтичному ринку України.

Методи дослідження: аналітичний огляд наукової літератури; аналіз матеріалів Державного реєстру лікарських засобів за 2011 рік; аналіз пропозицій антигелікобактерних препаратів на фармацевтичному ринку Вінницької області за 2011 рік; аналіз мінімізації витрат.

Результати та їх обговорення

Аналіз асортименту і структури лікарських препаратів пантопразолу показав, що в 2011 році до Державного реєстру лікарських засобів включено 31 торгове найменування пантопразолу, 2 з яких представлені препаратами вітчизняного виробництва (6,45%) і 29 імпортного (93,55%), 1 препарат є комбінованим (пантопразол, амоксицилін, кларитроміцин) ЛЗ (3,24%). У цьому випадку з 31 зареєстрованих торгових найменувань пантопразолу на ринку Вінницької області у 2011 році представлено тільки 20 препаратів, що складає 64,52% від загальної кількості зареєстрованих.

Аналіз асортименту і структури препаратів лансопразолу дозволив виявити, що в 2011 році до Державного реєстру лікарських засобів включено 18 торгових найменувань лансопразолу, 4 з яких представлені препаратами вітчизняного виробництва (22,22%) і 13 імпортного (77,78%), 2 препарати є комбінованими ЛЗ (лансопраз, кларитроміцин, тинідазол) (11,11%). Отже встановлено, що на фармацевтичному ринку лансопразолу у Вінницькій області у 2011 році з 18 найменувань представлені тільки 9 препаратів, що складає 50% від загальної кількості зареєстрованих.

Аналіз асортименту і структури лікарських препаратів рабепразолу показав, що в 2011 році до Державного реєстру лікарських засобів включено 47 торгових найменувань рабепразолу, 4 з яких представлені препаратами вітчизняного виробництва (8,51%) і 43 імпортного (77,78%), 1 препарат є комбінованим ЛЗ (рабепразол, кларитроміцин, орнідазол) (2,13%). У результаті аналізу фармацевтичного ринку рабепразолу у Вінницькій області за 2011 рік з'ясувалось, що з 47 зареєстрованих торговельних найменувань рабепразолу на ринку представлені тільки 19 препаратів, що складає 40,43% від загальної кількості зареєстрованих.

Вивчення асортименту і структури лікарських препаратів езомепразолу показало, що в 2011 році до Державного реєстру лікарських засобів включено 15 торгових найменувань езомепразолу, 4 з яких представлені препаратами вітчизняного виробництва (26,67%) і 11 імпортного (73,33%), 1 препарат є комбінованим ЛЗ (езомепразол, амоксицилін, кларитроміцин) (6,67%). Встановлено факт, що з 15 зареєстрованих торговельних найменувань езомепразолу на ринку представлено тільки 9 препаратів, що складає 60% від загальної кількості зареєстрованих.

Аналіз асортименту і структури лікарських препаратів омепразолу виявив у Державному реєстрі лікарських засобів 2011 року 63 торгових найменування омепразолу, 8 з яких представлені препаратами вітчизняного виробництва (12,69%) і 11 імпортного (87,31%), 8 препаратів є комбінованими ЛЗ (омепразол, кларитроміцин, амоксицилін та омепразол, домперидон) (12,69%). Виявлено тільки 36 препаратів омепразолу з 63 зареєстрованих на ринку торговельних найменувань, що складає 57,14% від загальної кількості.

Асортимент і структура лікарських препаратів кла-

ритроміцину, що в 2011 році входили до Державного реєстру лікарських засобів, з урахуванням торговельних найменувань і лікарських форм становила 80 препаратів 28 фірм виробників, серед яких 27 препаратів (33,75%) вітчизняного виробництва, 53 препарати (66,25%) іноземного, з них 6 препаратів (7,5%) – комбіновані лікарські засоби (кларитроміцин, пантопразол, амоксицилін; лансопразол, кларитроміцин, тинідазол; рабепразол, кларитроміцин, орнідазол; езомепразол, амоксицилін, кларитроміцин; омепразол, кларитроміцин, амоксицилін). Найбільшу частку зареєстрованих препаратів кларитроміцину в 2011 році серед іноземних виробників склали препарати виробництва Індії (31,25%). Тобто, у Вінницькій області у 2011 році на фармацевтичному ринку серед препаратів кларитроміцину представлено тільки 42,5% від загальної кількості зареєстрованих в Україні.

Аналіз асортименту і структури лікарських препаратів амоксициліну показав, що в 2011 році до Державного реєстру лікарських засобів включено 86 торгових найменувань амоксициліну у вигляді таблеток і капсул для орального застосування, 17 з яких представлені препаратами вітчизняного виробництва (19,77%) і 69 імпортного (80,23%), 3 препарати (3,49%) є комбінованими лікарськими засобами (амоксицилін, пантопразол, кларитроміцин; езомепразол, амоксицилін, кларитроміцин; омепразол, кларитроміцин, амоксицилін). Аналіз фармацевтичного ринку амоксициліну в таблетованій і капсульній формах для орального застосування у Вінницькій області у 2011 році показав, що з 86 найменувань на ринку представлені тільки 53 препарати, тобто 61,63% від загальної кількості зареєстрованих.

У 2011 році до Державного реєстру лікарських засобів включено 12 торгових найменувань метронідазолу у вигляді таблеток і капсул для орального застосування, 3 з яких представлені препаратами вітчизняного виробництва (25%) і 9 імпортного (75%). Встановлено, що з 12 найменувань метронідазолу у вигляді таблеток і капсул для орального застосування на фармацевтичному ринку Вінницької області представлені тільки 10 препаратів, що складають 83,33% від загальної кількості зареєстрованих.

Дослідження асортименту і структури лікарських препаратів тетрацикліну показало, що в 2011 році до Державного реєстру лікарських засобів з урахуванням торговельних найменувань і лікарських форм включено 4 торгових найменування, 3 з яких представлені препаратами вітчизняного виробництва (75%) і 1 імпортного (25%). Аналіз фармацевтичного ринку тетрацикліну у Вінницькій області у 2011 році показав, що з 4 торгових найменувань тетрацикліну на ринку представлені тільки 2 препарати, що складають 50% від загальної кількості зареєстрованих.

У 2011 році до Державного реєстру лікарських засобів з урахуванням торговельних найменувань і лікарських форм включено 13 торгових найменувань, з яких у 6 діючою речовиною є вісмуту субцитрат. Решта (7 препаратів) є комбінованими, вісмут у них представлений

у вигляді вісмуту нітрату основного. Загальна кількість торговельних найменувань вітчизняного виробництва представлена 11 препаратами (84,62%), а іноземне виробництво – 2 препаратами (15,38%). Аналіз асортименту і структури лікарських препаратів вісмуту субцитрату показав, що в 2011 році до Державного реєстру лікарських засобів з урахуванням торговельних найменувань і лікарських форм включено 6 торгових найменувань, з яких 4 препарати (66,67%) вітчизняного виробництва і 2 (33,33%) іноземного. Встановлено, що з 6 зареєстрованих торгових найменувань цього препарату усі 100% представлені на фармацевтичному ринку Вінницької області.

Дослідження вартості антихелікобактерної терапії методом мінімізації витрат (cost minimization analysis – СМА) встановило, що з препаратів пантопразолу мінімальну вартість на курс лікування (17,78 грн.) має препарат Золонт 40 мг №30 (КУСУМ ХЕЛТХКЕР, Індія), а найбільш затратним є Контролок 20 мг №14 (Нікомед, Німеччина) – 268,24 грн. З препаратів лансопразолу найдешевшим варіантом лікування у схемі антихелікобактерної терапії є препарат Лансопразол 30 мг №20 виробництва ТОВ «Фарма Лайф», м. Львів, Україна (21,28 грн. курс лікування), а найдорожчим є Лансопрол 15 мг №14 (НОБЕЛІ ПЛАЧ САНАІ ВЕ ТІДЖАРЕТ А.Ш., Туреччина) – 48,72 грн. Серед препаратів рабепразолу найдешевшим у схемі антихелікобактерної терапії є препарат Рабепразол 20 мг №20 виробництва ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» з вартістю курсу лікування 14,00 грн., а найдорожчим серед препаратів у дозі 20 мг в одній таблетці є препарат Паріет 20 мг №14 (Ейсаї Ко ЛТД/Сілаг АГ, Японія/Швейцарія) – 271,18 грн.; серед препаратів у дозі 10 мг в одній таблетці найдешевшим варіантом є Рабепразол 20 мг №20 виробництва ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» з вартістю курсу лікування 20,16 грн., а найдорожчим є препарат Паріет 10 мг №14 (Ейсаї Ко ЛТД/Сілаг АГ, Японія/Швейцарія) – 360,64 грн. З препаратів езомепразолу найдешевшим у схемі антихелікобактерної терапії є препарат Езолонг 20 мг №14 (Сінмедик, Індія) – курс лікування 40,18 грн., а найдорожчим є Нексіум 20 мг №14 (АстраЗенека АБ, Швеція) – 143,36 грн. Аналіз препаратів омепразолу показав, що найдешевшим варіантом лікування в схемі антихелікобактерної терапії в дозі 20 мг в 1 таблетці/капсулі є препарат Омепразол 20 мг №30 виробництва ВАТ «Борисовський завод медичних препаратів», м. Борисов, Мінська обл., Республіка Білорусь, з вартістю на курс лікування 3,36 грн., а найдорожчим є препарат Гасек-20, 20 мг №14 (Софарімекс Лда., Португалія для Мефа Лтд) – 43,96 грн. Серед препаратів омепразолу в дозі 10 мг в одній таблетці/капсулі найдешевшим варіантом є препарат Омез 10 мг №30 (Д-р Редді'с Лабораторіс Лтд, Індія) – 17,36 грн., а найдорожчим є Гасек 10, 10 мг №14 (Софарімекс Лда., Португалія для Мефа Лтд) – 71,96 грн. Серед препаратів кларитроміцину найдешевшим варіантом лікування в схемі антихелікобактерної терапії в дозі 500 мг в 1 таблетці є препарат Кларитроміцин 500 мг №10 виробництва ВАТ «Київмедпрепарат», м. Київ,

вартість курсу лікування – 53,20 грн., найдорожчим є Клацид СР 500 мг №5 (Аесіка Квінборо Лтд, Великобританія) – 294,14 грн. З препаратів кларитроміцину в дозі 250 мг в 1 таблетці найдешевшим є препарат Кларитроміцин 250 мг №10 виробництва ВАТ «Київмедпрепарат», м. Київ, вартість курсу лікування – 66,08 грн., найдорожчим є Клацид 250 мг №10 (АББОТТ СпА, Італія) – 353,64 грн. З препаратів амоксициліну найдешевшим варіантом лікування в схемі антихелікобактерної терапії в дозі 875–1000 мг в 1 таблетці є препарат Амоксицилін солютаб-нортон 1000 мг №20 (Юнімакс Лабораторіес, Індія), вартість курсу лікування – 13,30 грн., найдорожчим є Флемоклав солютаб по 875/125 мг №10 (Астеллас Фарма Юроп Б.В., Нідерланди) – 89,18 грн. Серед препаратів амоксициліну в дозі 500 мг в 1 таблетці найдешевшим препаратом є амоксицилін 500 мг №20 виробництва ЗАТ «Лекхім-Харків» з вартістю на курс лікування 13,72 грн., найдорожчим є Флемоклав солютаб 500 мг/125 мг №20 (Астеллас Фарма Юроп Б.В., Нідерланди) – 108,08 грн. Аналіз показав, що найдешевшим варіантом лікування в схемі антихелікобактерної терапії з препаратів метронідазолу є препарат Метронідазол ВАТ «Лубнифарм» 250 мг №10, вартість курсу лікування в схемі квадротерапії – 13,02 грн., у схемі потрійної терапії – 8,68 грн., найдорожчим є Флагіл 250 мг №20 (Фамар Ліон, Франція) – 43,26 грн. Серед препаратів тетрацикліну найдешевшим у схемі антихелікобактерної терапії є препарат Тетрацикліну гідрохлорид №20 виробництва ВАТ «Вітаміни» з вартістю курсу лікування 18,20 грн., найдорожчим є Тетрацикліну гідрохлорид ЗАТ НВЦ «Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод» – 32,20 грн. Серед препаратів вісмуту субцитрату найдешевшим у схемі антихелікобактерної терапії є препарат Гастро-норм №40 виробництва АТ «Галичфарм», вартість курсу лікування – 13,16 грн., найдорожчим є Де-нол №56 (Астеллас Фарма Юроп Б.В., Нідерланди) – 45,08 грн.

За рекомендаціями III Маастрихтського консенсусу, в якості терапії виразкової хвороби першої лінії можна застосовувати схему потрійної терапії, що включає ІПП, кларитроміцин, амоксицилін, а також схему, що включає ІПП, кларитроміцин, метронідазол. Ерадикаційну терапію першої лінії проводять протягом щонайменше 7 днів, вона включає ІПП у стандартній дозі [1,4] (омепразол – 20 мг, пантопразол – 40 мг, рабепразол – 20 мг, лансопразол – 30 мг, езомепразол – 20 мг) двічі на добу + кларитроміцин 500 мг двічі на добу + амоксицилін 1000 мг двічі на добу або метронідазол 500 мг двічі на добу [3,6]. Також може бути призначена квадротерапія (ІПП у стандартній дозі двічі на добу + тетрациклін 500 мг 4 рази на добу + препарат вісмуту 120 мг 4 рази на добу + метронідазол 500 мг тричі на добу) протягом 7 днів [6].

Для кожного з препаратів, що входять у терапію першої лінії, за методом мінімізації витрат визначено препарати з найменшою вартістю на курс лікування (табл. 1).

Отже, найдешевший 7-денний курс потрійної терапії складається з Омепразолу 20 мг №30 ВАТ «Борисовський завод медичних препаратів», (Республіка

Таблиця 1

Витрати на лікування при застосуванні ерадикаційної терапії першої лінії

Міжнародна номенклатурна назва	Торгова назва	Виробник	Лікарська форма	Вартість упаковки, середня оптова ціна (грн.)	Вартість курсу лікування, середня оптова ціна (грн.)
Пантопризол	Золонт	КУСУМ ХЕЛТХКЕР (Індія)	таб.40 мг №30	38,03	17,78
Лансопризол	Лансопризол	ТОВ «Фарма Лайф» (Україна)	капс.30 мг №20	30,34	21,28
Рабеппризол	Рабеппризол	ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» (Україна)	таб. 20мг №20	20,06	14,00
Езомеппризол	Езолонг-20	Сінмедик (Індія)	таб. 20мг №14	40,17	40,18
Омеппризол	Омеппризол	ВАТ «Борисовський завод медичних препаратів», (Республіка Білорусь)	капс. 20 мг №30	7,24	3,36
Кларитроміцин	Кларитроміцин	ВАТ «Київмедпрепарат», (Україна)	таб.500 мг№10	38,03	53,20
Амоксициліна	амоксицилін солютаб-нортон	Юнімакс Лабораторіес (Індія)	таб. 1000мг№20	18,97	13,30
Метронідазол	Метронідазол	ВАТ «Лубнифарм» (Україна)	таб. 250 мг №10	3,11	13,02 (8,68 – у схемі потрійної терапії)
Тетрациклін	тетрацикліну гідрохлорид	ВАТ «Вітаміни» (Україна)	таб. 100мг№20	2,53	18,20
Вісмута субцитрат	Гастро-норм	АТ «Галичфарм» (Україна)	таб.120 мг№40	18,75	13,16

Білорусь), Кларитроміцину 500 мг №10 ВАТ «Київмедпрепарат», Україна), Метронідазолу 250 мг №10 ВАТ «Лубнифарм» (Україна) вартість якого складає 65,24 грн. Для квадротерапії це препарати Омеппризол 20 мг №30 ВАТ «Борисовський завод медичних препаратів», (Республіка Білорусь), Метронідазол 250 мг №10 ВАТ «Лубнифарм» (Україна), Тетрацикліну гідрохлорид 100мг №20 ВАТ «Вітаміни» (Україна), Гастро-норм 120 мг №40 АТ «Галичфарм» (Україна) вартість якої на 7-денний курс лікування складає 47,74 грн.

Найдорожчий 7-денний курс потрійної терапії складається з Паріет 10 мг №14 (Ейсаї Ко ЛТД/Сілаг АГ, Японія/Швейцарія), Клацид 250 мг №10 (АББОТТ СпА, Італія), Флемоклав солютаб по 500 мг/125 мг №20 (Астеллас Фарма Юроп Б.В., Нідерланди), вартість якого складає 822,36 грн. Для квадротерапії це препарати Паріет 10 мг №14 (Ейсаї Ко ЛТД/Сілаг АГ, Японія/Швейцарія), Флагіл 250 мг №20 (Фамар Ліон, Франція), Тетрацикліну гідрохлорид (ЗАТ НВЦ «Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод»), Де-нол №56 (Астеллас Фарма Юроп Б.В., Нідерланди), вартість якої на 7-денний курс лікування складає 481,18 грн.

Розрахункова кількість хворих, яких можуть бути проліковані (NNT – number needed to treat) [2] за схемою найдешевшого варіанта потрійної терапії складає 12 605 у порівнянні з 1000 пацієнтів за схемою найдорожчого варіанта; за схемою найдешевшого варіанта квадротерапії складає 10 079 пацієнтів у порівнянні з 1000 пацієнтів за схемою найдорожчого варіанта.

Висновки

1. Вивчення асортименту препаратів, що входять у схему антигелікобактерної терапії, на фармацевтичному ринку Вінницької області виявило переважну більшість препаратів іноземного виробництва: від 25% препара-

тів тетрацикліну, 33% препаратів вісмуту субцитрату, 66,25% препаратів кларитроміцину, 75% препаратів метронідазолу і 80,23% препаратів амоксициліну, до 93,55% препаратів інгібіторів протонної помпи.

2. Аналіз пропозицій на фармацевтичному ринку Вінницької області показав, що ринок антигелікобактерних препаратів з урахуванням торговельних найменувань і лікарських форм нараховував від 40,43% до 100% від зареєстрованих в Україні.

3. Дослідження фармацевтичного ринку пропозицій препаратів показало, що найбільш економічно обґрунтованим є призначення в потрійній схемі лікування Омеппризолу капс. 20 мг №30 ВАТ «Борисовський завод медичних препаратів», Республіка Білорусь, Кларитроміцину таб. 500 мг №10 ВАТ «Київмедпрепарат», Україна; Метронідазолу таб. 250 мг №10 ВАТ «Лубнифарм», Україна, вартість якої на 7-денний курс лікування складає 65,24 грн.; в квадротерапії – Омеппризолу капс. 20 мг №30 ВАТ «Борисовський завод медичних препаратів», Республіка Білорусь; Метронідазолу таб. 250 мг №10 ВАТ «Лубнифарм», Україна; Тетрацикліну гідрохлорид таб. 100 мг №20 ВАТ «Вітаміни», Україна; Гастро-норму таб. 120 мг №40 АТ «Галичфарм», Україна, вартість якої на 7-денний курс лікування складає 47,74 грн.

4. Встановлено, що за схемою найдешевшого варіанта потрійної терапії можна пролікувати 12 605 пацієнтів у порівнянні з 1000 пацієнтів за схемою найдорожчого варіанта; за схемою найдешевшого варіанта квадротерапії – 10 079 пацієнтів у порівнянні з 1000 пацієнтів за схемою найдорожчого варіанта за умови однакової ефективності застосованих схем лікування. При цьому квадротерапія коштує дешевше ніж потрійна терапія за рахунок вартості кларитроміцину.

Список літератури

1. Антихелікобактерная терапия: что нового в III Маастрихтском соглашении? / Д. Молчанов // Медична Газета «Здоров'я України». – 2006. – №9/1. – С. 19–20.
 2. Белоусов Ю.Б. Анализ минимизации затрат терапии ВИЧ-инфекции этравирином и ралтегравиром / Белоусов Ю.Б., Афанасьева Е.В., Белоусов Д.Ю., Бекетов А.С. // Качественная клиническая практика. – 2011. – №3. – С. 38–41.
 3. Герасимова О.О. Фармакоеконімічний аналіз різних режимів антихелікобактерної терапії виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки / Герасимова О.О., Загребельна Ю.М. // Рациональная фармакотерапия. – 2010. – №4. – С. 32–36.
 4. Маев И.В. Кларитромицин как неотъемлемый компонент антихелікобактерной терапии / Маев И.В., Самсонов Н.Н., Голубев Н.Н. // ФАРМАТЕКА. – 2009. – №6. – С. 22–29.
 5. Радченко О.М. Досягнення, перспективи та проблеми лікування інфекції *Helicobacter pylori* / Радченко О.М. // Рациональная фармакотерапия. – 2010. – №2. – С. 50–54.
 6. Рациональная диагностика и фармакотерапия заболеваний органов пищеварения / Под ред. проф. О.Я. Бабака, Н.В. Харченко // Справочник врача «Гастроэнтеролог». – 3-е изд., перераб. и дополн. – К.: ООО «Доктор-Медиа», 2010. – С. 64–65.
 7. Самсонов А.А. Перспективы и проблемы антихелікобактерной терапии / Самсонов А.А., Голубев Н.Н. // «Медицинский Вестник». – 2009. – №9 (478) – С. 18–35.
-

Відомості про авторів:

Германюк Т.А., д. мед. н., професор каф. фармації ВНМУ ім. Пирогова.

Дзюбенко С.П., асистент каф. фармації ВНМУ ім. Пирогова.

Адреса для листування:

Германюк Тамара Андріївна. 21018, м. Вінниця, вул. Пирогова, 56, каф. фармації ВНМУ ім. Пирогова.

E-mail: germanyuk_tamara@mail.ru

Надійшла в редакцію 04.04.2012 р.